

Sygn. akt IV U 115/13

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2014r.

**Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

<b>Przewodniczący</b>	<b>SSR del. Elżbieta Wojtezuk</b>
Protokolant	sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 marca 2014r. w S.

odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 21 grudnia 2012 r. Nr (...)

w sprawie J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

**zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że J. M. przysługuje prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 r.**

Sygn. akt: IV U 115/13

## UZASADNIENIE

Decyzją z 21 grudnia 2012 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił J. M. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy oraz nie rozwiązał stosunku pracy. Organ rentowy podniósł, że do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresów zatrudnienia w (...) od 08.04.1970 do 01.11.1970, od 01.04.1972 r. do 01.11.1972 r., od 01.04.1973 r. do 01.11.1973 r., od 01.04.1974 r. do 01.11.1974r., od 01.04.1975 r. do 01.11.1975 r., od 01.04.1976r. do 01.11.1976 r., od 01.04.1977 r. do 01.11.1977 r., od 01.04.1978 r. do 01.11.1978 r., od 01.04.1979 r. do 01.11.1979r., od 01.04.1980 r. do 01.11.1980 r., od 01.04.1981r. do 01.11.1981 r., od 01.04.1982 r. do 01.11.1982 r., od 01.04.1983 r. do 01.11.1983 r., od 01.04.1984 r. do 01.11.1984r., od 01.04.1985 r. do 01.11.1985 r., od 01.04.1986r. do 01.11.1986 r., od 01.04.1987 r. do 01.11.1987 r., od 01.04.1988 r. do 01.11.1988 r., od 01.04.1989 r. do 01.11.1989r., od 01.04.1990 r. do 01.11.1990 r., od 01.04.1991 r. do 30.06.1991 r.; w Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznej w W. Zarządzie Dróg w S. od 01.07.1991 r. do 01.11.1991 r., od 01.04.1992 r. do 01.11.1992 r., od 01.04.1993r.

do 01.11.1993 r., od 01.04.1994 r. do 01.11.1994r., od 01.04.1995 r. do 01.11.1995 r., od 01.04.1996 r. do 01.11.1996 r., od 01.04.1997 r. do 01.11.1997 r., od 01.04.1998r. do 01.11.1998 r., ponieważ zakład pracy wystawiając świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie przytoczył stanowisk pracy oraz nie powołała się na odpowiednie przepisy resortowe.

Odwołanie od w/w decyzji złożył J. M. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że decyzja organu rentowego jest dla niego krzywdząca, prace asfalcjarza i bitumiarza wykonywała w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy co zostało udokumentowane wyrokiem Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (odwołanie k.2).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.3).

### **Sąd ustalił, co następuje:**

Ubezpieczony J. M. w dniu (...) ukończył 60-ty rok życia. W dniu 15 listopada 2012 r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 28 lat, 6 miesięcy i 11 dni, z czego okresy składowe wynoszą 28 lat, 4 miesiące i 27 dni, a okresy nieskładowe 1 miesiąc i 14 dni. Ponadto organ rentowy ustalił, że do dnia 1 stycznia 1999r. ubezpieczony nie udowodnił stażu pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat. Z uwagi na brak wymaganego ustawą stażu pracy w warunkach szczególnych oraz z uwagi na nie rozwiązanie przez ubezpieczonego stosunku pracy decyzją z 21 grudnia 2012 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 21.12.2012 r. – k.22 akt emerytalnych ubezpieczonego).

Ubezpieczony w okresie od 8 kwietnia 1970 r. do 30 czerwca 1991 r. zatrudniony był w (...) w S. a następnie w okresie od dnia 01 lipca 1991 r. do 31 grudnia 1998 r. w Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych w W. Zarządzie Dróg w S.. Ubezpieczony dnia 8 kwietnia 1970 r. zawarł z pracodawcą umowę o pracę sezonową, gdzie w treści umowy wskazano, że został przyjęty na stanowisko robotnika drogowego (umowa k. 1 część B akt osobowych), następnie w okresie od 18.02. 1971 r. do 16.12.1971 r. odbył zasadniczą służbę wojskową i zgłosił swój powrót do pracy (k. 3 części B akt osobowych). Z dniem 01.01.1971 r. J. M. został ponownie przyjęty do pracy (po odbyciu służby wojskowej) w (...) w S. na stanowisko robotnika drogowego (k.2 części B akt osobowych ubezpieczonego). Od 01.01.1976 r. między stronami doszło do zawarcia umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy z powierzeniem ubezpieczonemu obowiązków robotnika drogowego (k.10 części B akt osobowych). Dnia 08.08.1991 r. między ubezpieczonym i Dyrekcją Okręgową Dróg Publicznych w W. Zarząd Dróg w S. doszło do zawarcia umowy o pracę na czas nieokreślony od dnia 01.07.1991 r. (umowa k.51 części B akt osobowych). Zgodnie z treścią niniejszej umowy ubezpieczonemu powierzono obowiązki robotnika w obwodzie 2.

Z akt osobowych ubezpieczonego wynika, że zatrudniony był na stanowiskach: robotnika drogowego (k.1-11), maszynisty skraplarki (k.14), konserwatora korpusu drogowego (k.19), konserwatora dróg (k.20), rozkładacza mas bitumicznych (k.24-26), bitumiarza – konserwatora dróg (k.28-49), dróżnika drogowego (k.52-70 akt osobowych).

W czasie świadczenia pracy na rzecz wymienionych pracodawców ubezpieczony w okresie od kwietnia do listopada każdego roku pracował przy naprawie i konserwacji dróg. Jego praca polegała na produkcji mas ze smoły, a później z asfaltu na otoczarni, na rozkładaniu mas bitumicznych, wykonywaniu sprysku jezdni smołą, reperowaniu wyrw w drodze, natomiast w okresie zimowym pracował przy wycinie drzew, krzewów z rowów, wykonywał odśnieżanie i piaskowanie dróg, malowanie znaków drogowych. Jak wprowadzono zautomatyzowane otoczarnie do produkcji mas, to ubezpieczony pracował przy ich rozkładaniu na drodze, wykonywał remonty dróg wyrównując dołki asfaltem lub asfaltobetonem w okresie od wiosny do zimy. Ubezpieczony swoją pracę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (zeznania świadków: S. P. k. 20-20v, S. N. k.19v-20), zeznania ubezpieczonego (k.20v-21), dowód z opinii biegłego z zakresu BHP (k.21-23 akt sprawy IV P 98/12 Sądu Rejonowego w Siedlcach).

Wyrokiem z dnia 28 września 2012 r. w sprawie o sygn. akt IV P 98/12 Sąd Rejonowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie z powództwa J. M. przeciwko Starostwu Powiatowemu w S. ustalił, że J. M. był zatrudniony w Starostwie Powiatowym w S., który jest następcą prawnym Rejonu Drób Publicznych w S. w okresie od 08.04.1970 do 01.11.1970, od 01.04.1972r. do 01.11.1972 r., od 01.04.1973 r. do 01.11.1973r., od 01.04.1974 r. do 01.11.1974r., od 01.04.1975 r. do 01.11.1975 r., od 01.04.1976r. do 01.11.1976 r., od 01.04.1977r. do 01.11.1977 r., od 01.04.1978 r. do 01.11.1978 r., od 01.04.1979 r. do 01.11.1979r., od 01.04.1980 r. do 01.11.1980r., od 01.04.1981r. do 01.11.1981 r., od 01.04.1982 r. do 01.11.1982 r., od 01.04.1983 r. do 01.11.1983 r., od 01.04.1984r. do 01.11.1984r., od 01.04.1985 r. do 01.11.1985 r., od 01.04.1986r. do 01.11.1986 r., od 01.04.1987 r. do 01.11.1987 r., od 01.04.1988 r. do 01.11.1988 r., od 01.04.1989r. do 01.11.1989r., od 01.04.1990 r. do 01.11.1990 r., od 01.04.1991 r. do 01.11.1991 r., od 01.04.1992 r. do 01.11.1992 r., od 01.04.1993r. do 01.11.1993 r., od 01.04.1994r. do 01.11.1994r., od 01.04.1995 r. do 01.11.1995 r., od 01.04.1996 r. do 01.11.1996 r., od 01.04.1997 r. do 01.11.1997r., od 01.04.1998r. do 01.11.1998 r. w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych wykonując pracę asfalcjarza i przy gotowaniu asfaltu oraz prace bitumiarza i przy produkcji asfaltobetonu zgodnie z wykazem A, dział IX, pkt 4 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43 ze zm.) (wyrok k. 45 akt sprawy IV P 98/12). Dnia 4 grudnia 2012 r. Starostwo Powiatowe w S. wystawiło ubezpieczonemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach na podstawie w/w orzeczenia Sądu Rejonowego w Siedlcach i akta osobowych (k.17-18 akt emerytalnych).

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. W momencie składania wniosku jak również obecnie pozostawał i pozostaje w stosunku pracy (okoliczności niesporna, oświadczenie zawarte we wniosku o emeryturę -k.1v -2 akt emerytalnych ubezpieczonego i zeznania ubezpieczonego k. 21).

### **Sąd zważył, co następuje:**

Odwołanie J. M. okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy ,tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Ponadto przed 01.01.2013 r. obowiązywał również wymóg wobec ubezpieczonego będącego pracownikiem – rozwiązania stosunku pracy. W myśl przywołanego wyżej art. 32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych. Poza sporem pozostawało bowiem, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek z dniem (...)r., oraz nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz spełnił przesłankę „ogólnego” stażu pracy. Ubezpieczony podnosił, że posiada 15-letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych pracując w okresie

od 8 kwietnia 1970 r. do 30 czerwca 1991 r. w (...) w S. a następnie w okresie od dnia 01 lipca 1991 r. do 31 grudnia 1998 r. w Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych w W. Zarządzie Dróg w S. na stanowisku asfalcjarza i bitumiarza.

Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe dało podstawy do ustalenia, że we wskazanym przez ubezpieczonego okresie wymienionym powyżej J. M. wykonywał prace asfalcjarza i prace przy gotowaniu asfaltu, prace bitumiarza i przy produkcji asfaltobetonu w okresie od 08.04. 1970 r. do 01.11.1970 r. a następnie w okresie od 01.04. do 01.11. każdego roku zatrudnienia poczynając od 1972 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem na datę 1 stycznia 1999r. ubezpieczony posiada okres pracy w warunkach szczególnych w wymiarze wynoszącym 16 lat i 3 miesiące i 23 dni (tj. łączny okres zatrudnienia to 27 lat, 8 miesięcy i 10 dni bez zaliczenia służby wojskowej, z każdego roku licząc 7 miesięcy pracy w warunkach szczególnych daje 196 miesięcy/12 miesięcy = 16 lat, 3 miesiące i 23 dni (po odjęciu 7 dni z miesiąca kwietnia 1970 r., gdyż ubezpieczony rozpoczął zatrudnienie od 08.04.1970 r.). W ocenie Sądu pracę wykonywaną przez ubezpieczonego w charakterze asfalcjarza i przy gotowaniu asfaltu i bitumiarza i przy produkcji asfaltobetonu w wymienionym powyżej zakładach pracy należy uznać za pracę wykonywaną w warunkach szczególnych, gdyż odpowiada ona rodzajowo pracy kwalifikowanej w wykazie A dziale IX poz. 4 i 5 stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Podkreślić należy, że o zakwalifikowaniu pracy do pracy w warunkach szczególnych nie decyduje nazwa stanowiska, wynikająca z zaszeregowania pracownika ale rodzaj powierzonej mu pracy – rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 5 grudnia 2013 r. sygn. akt III AUa 657/13).

Decydujące znaczenie dla oceny charakteru pracy ubezpieczonego w spornym okresie ma wykładnia § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Przepis ten stanowi, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/2007 OSNP 2009/5-6 poz. 75, z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/2007, z dnia 4 października 2007 r., I UK 111/2007 LexPolonica nr 1800555, z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/2007 OSNP 2008/21-22 poz. 329, z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/2007 OSNP 2008/21-22 poz. 325).

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że ubezpieczony od kwietnia do końca października każdego roku zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował przy produkcji (gotowaniu) asfaltu, która polegała na mieszaniu żwiru z gorącym asfaltem z dodatkiem mączki. Taki gotowy produkt przekładany był do pojazdów, który rozkładał go na drogach. Po tym jak wprowadzono automatyczne otoczkarki ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował przy rozkładaniu masy bitumicznej na drogach, przy regeneracji dróg czyli ich spryskiwaniu smołą, remoncie dołków na drodze. W okresie zimowym natomiast, gdy nie ze względu na temperaturę nie mogły być wykonywane prace przy rozkładaniu masy bitumicznej ubezpieczony wykonywał prace polegające na tłuczeniu gryzu, odśnieżaniu i posypywaniu dróg, stawianiu płotków przeciwsnieżnych, wycinaniu krzaków i gałęzi z poboczy (rowów)(zeznania świadków S. N. i S. P. i zeznania ubezpieczonego). Sąd obdarzył wiarygodnością dowody z zeznań świadków i ubezpieczonego, są one spójne, logiczne i korespondują ze sobą. Za uznaniem wykonywanej przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych przemawia również dowód z opinii biegłego ds. bhp przeprowadzony w sprawie IV P 98/12 Sądu Rejonowego w Siedlcach, który to dowód został dopuszczony również w niniejszej sprawie.

Nie ulega zatem wątpliwości Sądu, że czynności wykonywane przez ubezpieczonego, opisane w części poświęconej ustaleniom faktycznym, mieszczą się w zakresie prac przy asfalcjarza i przy gotowaniu asfaltu i bitumiarza i przy produkcji asfaltobetonu określonych w przywołanym rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Odnosząc się do pozostawania ubezpieczonego w stosunku pracy w okresie składania wniosku o emeryturę i obecnie Sąd uznał, iż wobec tego, iż od dnia 1 stycznia 2013 r. zmienił się przepis art. 184 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i od 1.01.2013 r. nie ma już wymogu rozwiązania stosunku pracy Sąd badając stan sprawy na datę orzekania zgodnie z art. 316 § 1 kpc uznał, iż w dacie orzekania spełnione są warunki do przyznania prawa do emerytury. Odstępstwo od zasady badania legalności decyzji organu rentowego na dzień jej wydania wynika również z wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 lipca 2013 r. w sprawie III AUa 1188/13, gdzie wskazany Sąd stwierdził, że „Odstępstwo od zasady badania legalności decyzji na dzień jej wydania jest szczególnie uzasadnione w przypadku oceny prawa do świadczenia uzależnionego między innymi od warunku rozwiązania stosunku pracy, np. na podstawie art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, czy art. 184 u.e.r.f.u.s. Jeśli powyższe wymaganie zostanie spełnione po wydaniu decyzji - w trakcie postępowania odwoławczego przed sądem - nie ma przeszkód, aby sąd, stwierdziwszy spełnienie pozostałych przesłanek tego prawa, przyznał świadczenie” oraz z wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 27 czerwca 2013 r. w sprawie III AUa 134/13, gdzie wskazano, że „Jakkolwiek naczelną zasadą postępowania sądowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych pozostaje badanie legalności decyzji według stanu na dzień jej wydania, to zaznaczenia wymaga, że zasada ta nie wyłącza kategorycznie stosowania w tych sprawach przepisu art. 316 § 1 k.p.c.”

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie i dlatego na podstawie art.477<sup>14</sup> §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że W. P. przysługuje prawo do emerytury od 1 stycznia 2013 r. tj. z chwilą zmiany przepisu art. 184 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.